

Jarek Kasar juunis 2006.

Harri Rospu foto

CHALICE

Tegemist on fenomeniga, niipalju kui mina teda tunnen. Nähtusega. Võib-olla isegi loodusnähtusega, aga kultuurinähtusega kindlasti. Noh, kas või juba tõsiasi, et tema *persona* on sama *grata* nii siin kaante vahel kui **Smilersi** tuuril. Ega seda ei seleta ainult eks-see-Eestiole-ju-nii-väike-jutuga. Kuigi eks see Eesti ole ju nii väike. Kõrvalt vaadates – **Jarekit** ja Eestit kõrvuti – paistab Eesti Jarekile kohe-kohe kiiresti väikseks jäävat, nagu läinud kevadel ostenud tossud teismelisele poisile. Vahel tundub, et ta on siin veel ainult mõne tühise juhuse tõttu. Näiteks, et midagi tuli vahele, kui ta pidi oma demoplaadiga Eestit külastanud rahvusvaheliselt tuntud artistini jõudma. Näiteks kui **De La Soul** Tartus käis.

Et kus ta siis oleks ja mis ta teeks, kui nood oleksid tema muusikat kuulnud? Äkki teeks kuskil korraliku raha eest kuulsatele artistidele lugusid. Mõtleks muusikat välja, looks kõlapilti – ühesõnaga produtseeriks.

Aga see on ainult kõrvalt vaadates nii. Tegelikult elab ta sügaval oma kultuuris. Ja see „oma“ ei tähenda mingit tema loodud või talle kuuluvat ja ainult talle mõistetavat kultuuri. Vastupidi. Sellepärast me teda armastame ja mõistame ja talle kaasa elamegi, et ta on osa meie kultuurist, eesti kultuurist.

Mulle meeldib mõelda, et temas elab ka see Tartu Vaim. Jarek on sügav ja segane nagu **Uku Masing**, virge ja valgustatud nagu **Linnart Mäll**. On täiesti tähelepanuväärne, kuidas ta ei piirdu

ainult muusikaga. Kuidas Jarek on mõtlejana muusikaülene, mis muidugi ei pea kahandama tema loomingu muusikalist väärtust. Aga ma arvan, et see on üks peamisi põhjusi, miks me teda kuulame ja miks see meile meeldib. See, et ta teeb, mis ta tahab, ja et see on juhtumisi muusika. Sellepärast Jareki muusika meile mõjub ja meid kõnetab, et seal on sõnum. Sõnum jällegi ei tähenda, et Jareki laulude sõnades oleks mingi verbaalne sõnum või mingi ürgne seletamatu vägi. Sõnum tähendab, et mees mõtleb ja tunneb ning jagab oma mõtteid ja tundeid meiega. Ja muidugi on boonusena tema laulude sõnades verbaalne sõnum ja muusikas ürgne seletamatu vägi.

Fenomenaalne on selle kõige juures veel Jareki vanus. Kaksikümne kolm. Kuigi põhimõtteliselt on ükskõik, millal sa oma asjad ära teed. Mida varem, seda parem. Ja loodame, et seda rohkem ta asju teeb.

Ta elab koos isa ja noorema vernaga Tartu linna serval majas, mille keldris on saun, sauna eesruumist viib uks vetse ja sealt viib teine uks edasi stuudiosse, kus kõik see muusika sünnib. Maja ees on kased ja kaskede küljes on kevadel mahlakogumispuigid. Jarek kogub. Aga kõik see ja ka kõik muud tema eraelu üksikasjad on tema lauludes kirjas. Selles mõttes on Jarek rahvalaulik – laulab sellest, mida näeb.

Siis see nimeasi. Viimasel ajal ei taha ta enam **Chalice** olla. Ma arvan, et see soovimatus on osa suurest pingest, mis

talle seoses edu ja tähelepanuga osaks on saanud. Eks ta ikka naudi seda ka, aga aina rohkem hakkab tunduma, et see ei meeldi talle. Ei mõju hästi, kurnab. **Jarek Kasari** nimi meenutab talle vanu häid aegu, kui enamik asju toimus tema kujutlustes. Muide, mind on alati hämmastanud, kui kauged tunduvad temaga rääkides ajad, kui ta oli seitseteistkaheksateist. Ta on elanud väga tihedalt.

Jarekist ei ole sugugi kerge rääkida, sest ta on seletamatu. Ta on väga vastuoluline, vähemalt väljast vaadates. Jumal teab, mis seal sees toimub. Aga ikkagi, tahaks vähemalt oletada, mis seal toimub. Seal on suur lahinguväli. Pidevalt käib üks madin. Suured jõud võitlevad seal, nad on valinud Jareki. Jarek ise ei tea, miks. Ma arvan, et ta ise ka vaatab ja imestab seda võitlust, mis seal käib. Aga kuna see kõik toimub tema sees, siis tal paraku ei õnnestu lihtsalt pealt vaadata. Jarek on ise pill, muusikainstrument, millel suured jõud mängivad oma sfääride muusikat. Kõlab veidi suurustlevalt ja banaalseltki, ent ometi on tõsi. Kui Jarekilt küsida, mida ta elult tahab, siis ta võiks vastata, et mida elu temalt tahab. Selles dialoogis saab tema olla vaid reageerija. Tõepoolest, tema loomingu ei sõltu kaugeltki ainult temast enesest. Kuskilt tulevad helid ja mõtted. Ta ei kirjuta noote, ta teeb hääli. Ta on selles mõttes ilmutusega mees. Ta pole valinud muusikat, muusika on valinud tema.

Ei maksa nüüd arvata, et Jarek oleks suurte jõudude tõmmata ja tõugata ja et temast endast ei sõltu justkui midagi. Vastupidi, need jõud ei tee oma valikuid asjata, ei vali oma lahingupaiku juhuslikult. Jareki roll on sellest lahingutulest muusikaga välja tulla. Ja kui see laul tal korda läeb, ei tema kimpu jää.

Küsisin Jarekilt hiljuti, et kas tema arvates on olemas vahe kommertsil ja kunstil. Ta vastas, et ei ole. Noh, muidugi teeb ta vahet halvasti tehtud poiste-

bändi lool ja **Arvo Pärdi „Tabula rasal“**. Aga see kõik juhtub pärast, see kõik ilmneb siis, kui muusika on valmis. Kui Jarek teeb muusikat, ei mõtle ta niisuguste asjade peale. Ta loob ühe hingetõmbega. Ja kui lugu on valmis, siis ta kuulab seda ja saab aru, kas see on halb või hea. Ja siis kuulab ta seda erinevate kõrvadega. Ta mõtleb enda jaoks publiku välja. Ta mõtleb ennast näiteks minuks või teismeliseks tüdrukuks või kelleks iganes ja kuulab. Siis võib talle tunduda, et näiteks minu jaoks on lugu täiesti paigas, aga teismelise tüdruku jaoks tuleks ühte kohta loos muuta. Siis ta muudab seda kohta ja muutub uuesti minuks ja kuulab. Ja leiab näiteks, et nüüd on lugu veel parem. Huvitav, et ta selle meetodi juures ennast ei kaota. Igatahes muusikas pole küll kuulda, et ta oleks kuhugi kadunud.

Praegu teeb Jarek kahte teatritükki. **Tiit Ojasoo** ja **Ene-Liis Semperi** NOs teeb ta muusikat „**Kuningas Ubu**“ lavastusele, milles nimiosa mängib **Tõnis Mägi** – mees, kelle muusikaline meelelaad Jareki omaga hästi klikib. Ja siis tuleb Jarek sügisel koos oma muusikaga lavale von Krahlis. Seal saab teda näha Faustina, mehena, kes nagu Jarek ise on suurte loovate jõudude lahinguväli.

REIN PAKK